

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Κληρονομιά>Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων

Πορτογαλία

1 Ποια είναι τα εμπράγματα δικαιώματα που θα μπορούσαν να απορρέουν από κληρονομική διαδοχή σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους;

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρώτον, επισημαίνεται ότι τα εμπράγματα δικαιώματα μπορούν να είναι δικαιώματα χρήσης (direitos reais de gozo) ή δικαιώματα εξασφάλισης (direitos reais de garantia).

Δεύτερον, μερίδα της θεωρίας υποστηρίζει ότι τα εμπράγματα δικαιώματα καταλαμβάνουν και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία εκτός από τα υλικά.

Τέλος, το πορτογαλικό δίκαιο κατοχυρώνει την αρχή του κλειστού αριθμού (numerus clausus), ή τον εξαντλητικό χαρακτήρα των εμπράγματων δικαιωμάτων [άρθρο 1306 του Αστικού Κώδικα (Código Civil)].

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΔΟΧΗΣ

Το σύνολο των δικαιωμάτων που δεν αποσβένονται με τον θάνατο του δικαιούχου τους και εξακολουθούν μετά από αυτόν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής.

Το άρθρο 2025 του Αστικού Κώδικα (Código Civil) της Πορτογαλίας ορίζει τα εξής ως προς τα δικαιώματα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής:

«1 - Οι έννομες σχέσεις που αποσβένονται με τον θάνατο του εκάστοτε δικαιούχου, λόγω της φύσης τους ή σύμφωνα με τον νόμο, δεν υπόκεινται σε διαδοχή.

2 - Τα δικαιώματα από τα οποία χωρεί παραίτηση μπορούν επίσης να αποσβεστούν με τον θάνατο του δικαιούχου εφόσον αυτό είχε ορίσει ο δικαιούχος».

Για παράδειγμα, η ψιλή κυριότητα και το εμπράγματο δικαίωμα χρήσης και οίκησης αποτελούν εμπράγματα δικαιώματα τα οποία αποσβένονται αυτοδίκαια με τον θάνατο του δικαιούχου, δυνάμει του νόμου [άρθρα 1476 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 1485 του Αστικού Κώδικα (Código Civil)].

Η ισχύουσα έκδοση του Αστικού Κώδικα είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά στη διεύθυνση

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&

Με την εξαίρεση της ψιλής κυριότητας, του εμπράγματου δικαιώματος χρήσης και οίκησης, των εμπράγματων δικαιωμάτων που εμπíπτουν στις περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 2025 του Αστικού Κώδικα, ή σε άλλες περιπτώσεις που ορίζονται ειδικά σε άλλες νομικές διατάξεις, τα υπόλοιπα εμπράγματα δικαιώματα κατά κανόνα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής.

Ορισμένα δικαιώματα υπόκεινται σε περιορισμούς, όπως τα εμπράγματα δικαιώματα σε δηλωμένα όπλα, τα οποία μπορούν να μεταβιβαστούν με διαδοχή μόνο αν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 37 του νόμου που διέπει το νομικό πλαίσιο ως προς τα όπλα και τα πυρομαχικά (Regime Jurídico das armas e munições), οι οποίες έχουν ως εξής:

«1 - Η κτήση με κληρονομική διαδοχή δηλωμένου όπλου του θανόντος επιτρέπεται με άδεια του αρχηγού της αστυνομίας (polícia de segurança pública).

2. Για τους σκοπούς της προηγούμενης παραγράφου, το όπλο πρέπει να δηλωθεί στην αστυνομία εντός 90 ημερών από τον θάνατο του προκατόχου ή μόλις βρεθεί από οποιονδήποτε το έχει στην κατοχή του.

3 - Ο αρχηγός της αστυνομίας μπορεί να επιτρέψει την καταχώριση του όπλου στο όνομα του διαχειριστή κληρονομιάς έως τη διανομή της περιουσίας του θανόντος σ' αυτή την περίπτωση το όπλο πρέπει να ανατεθεί στη φύλαξη της αστυνομίας.

4 - Εάν ο διαχειριστής κληρονομιάς ή άλλος κληρονόμος πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις κατοχής του όπλου, μπορεί να ζητηθεί η καταχώριση του όπλου στο όνομά του, εφόσον αυτό παραμένει στην κατοχή του.

5 - Με αίτηση του διαχειριστή κληρονομιάς, το όπλο μπορεί να μεταβιβαστεί σε πρόσωπο που πληροί τα κριτήρια κατοχής του, το οποίο έχει επιλεγεί από τον ενδιαφερόμενο ή να πωληθεί σε πλειστηριασμό από την αστυνομία, οπότε και η αξία εκποίησης περιέρχεται στην κληρονομία περιουσία, αφού αφαιρεθούν από αυτήν τυχόν επιβαρύνσεις.

6 - Μετά την ολοκλήρωση της διανομής, το όπλο παραδίδεται στον δικαιούχο κληρονόμο, εφόσον αυτός πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις για την κατοχή του.

7 - Αν παραμείνει αζήτητο για 10 έτη, περιέρχεται στο Δημόσιο».

Το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά έχει εγκριθεί με τον νόμο 5/2006 της 23ης Φεβρουαρίου 2006 και είναι διαθέσιμο στα πορτογαλικά στη διεύθυνση http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo.

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

Ο νόμος ορίζει τα παρακάτω εμπράγματα δικαιώματα χρήσης [άρθρα 1302 ως 1575 του Αστικού Κώδικα και νομικό πλαίσιο για τη χρονομεριστική μίσθωση (Regime Jurídico da Habitação Periódica) που αναφέρονται παρακάτω]:

Δικαίωμα κυριότητας (direito de propriedade)

Συγκυριότητα (compropriedade)

Οριζόντια ιδιοκτησία (propriedade horizontal)

Επικαρπία (usufruto)

Εμπράγματο δικαίωμα χρήσης και οίκησης (direito real de uso e habitação)

Εμπράγματα δικαιώματα χρονομεριστικής μίσθωσης (direito real de habitação periódica)

Δικαίωμα επιφανείας (direito de superfície)

Δουλείες (servidões prediais).

Το νομικό πλαίσιο για τη χρονομεριστική μίσθωση εγκρίθηκε με το ν.δ. 275/93 της 5ης Αυγούστου 1993, το οποίο είναι διαθέσιμο στα πορτογαλικά στη διεύθυνση http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ο Αστικός Κώδικας ορίζει τα παρακάτω εμπράγματα δικαιώματα εξασφάλισης:

Εκχώρηση μισθώματος (Consignação de rendimentos) – άρθρο 656

Ενέχυρο (Penhor) – άρθρο 666

Υποθήκη (Hipoteca) – άρθρο 686

Προνόμιο επί ακινήτου (Privilégios imobiliários) – άρθρα 743 και 744

Δικαίωμα επίσεσης (Direito de retenção) – άρθρα 754 και 755.

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Το άρθρο 1302 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι μόνο κινητά ή ακίνητα (περιλαμβανομένου του νερού) μπορούν να υπόκεινται στο δικαίωμα κυριότητας το οποίο διέπεται από τον εν λόγω κώδικα.

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΑΥΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Το άρθρο 1303 του Αστικού Κώδικα αναφέρεται στη διανοητική ιδιοκτησία η οποία διέπεται από τον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (Código da Propriedade Industrial). Μερικά της θεωρίας υποστηρίζει ότι στην έννοια της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνονται τα δικαιώματα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα και η βιομηχανική ιδιοκτησία. Στην πορτογαλική νομοθεσία χρησιμοποιούνται δύο όροι: διανοητική ιδιοκτησία (στον Αστικό Κώδικα) και βιομηχανική ιδιοκτησία (στον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η αλιεία, η γεωργία, η δασοκομία, η κτηνοτροφία και οι εξαγωγικές δραστηριότητες, η βιομηχανία και το εμπόριο με τη στενή έννοια, καθώς και όλα τα φυσικά ή μεταποιημένα προϊόντα και οι υπηρεσίες εμπίπτουν στο πεδίο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Δεν υπάρχει ομοφωνία στη θεωρία ως προς το αν το εθνικό δικαίο κατοχυρώνει το δικαίωμα κυριότητας και λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί άυλων αγαθών, λ.χ., κυριότητα εμπορικής εγκατάστασης ή διανοητικής ιδιοκτησίας. Το εν λόγω ζήτημα ερμηνεύεται από τα δικαστήρια.

Ο κώδικας βιομηχανικής ιδιοκτησίας διέπει τις άδειες ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας, τα προϊόντα ημιαγωγών, τα σχέδια και υποδείγματα, τα εμπορικά σήματα, τα δικαιώματα ανταμοιβής, τα λογότυπα, τις ονομασίες προέλευσης και τους γεωγραφικούς προσδιορισμούς, καθώς και την τροποποίηση και τη μεταβίβασή τους.

Τα δικαιώματα από τις άδειες ευρεσιτεχνίας και τα υποδείγματα χρησιμότητας, καθώς και τα αρχεία τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών, τα σχέδια, τα υποδείγματα και τα εμπορικά σήματα, και λοιπά διακριτικά εμπορικά σήματα μπορούν να ενεχυράζονται – άρθρο 6 του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η επικαιροποιημένη έκδοση του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά στη διεύθυνση

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?tabela=leis&artigo_id=438A0002&nid=438&versao=&tabela=leis&so_miolo=.

Ως προς τις εμπορικές εταιρείες, η διαδοχή στα δικαιώματα επί μεριδίων ή μερίδων συμμετοχής λόγω θανάτου εταίρου και οι σχετικές απαιτήσεις ρυθμίζονται από τον κώδικα εταιρειών (Código das Sociedades Comerciais), και ειδικότερα από τα ακόλουθα άρθρα:

το άρθρο 184, που αφορά τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου ομόρρυθμης εταιρείας,

τα άρθρα 198, 225 και 252, για τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης,

τα άρθρα 469 και 475, για τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου ετερόρρυθμης εταιρείας.

Η επικαιροποιημένη έκδοση του κώδικα εταιρειών είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά στη διεύθυνση

[http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&](http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=)

2 Καταχωρίζονται τα εν λόγω εμπράγματα δικαιώματα σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακινήτης ή κινητής περιουσίας και, σε καταφατική περίπτωση, είναι η εν λόγω καταχώριση υποχρεωτική; Σε ποιο/-α μητρώο/-α καταχωρίζονται και ποιες είναι οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της καταχώρισης;

Ναι, κατά κανόνα τα εν λόγω δικαιώματα καταχωρίζονται σε μητρώο, όπως εξηγείται παρακάτω.

ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Στα κτηματολόγια (Conservatórias do Registo Predial) καταχωρίζονται τα γεγονότα που αφορούν το νομικό καθεστώς των κτιρίων, περιλαμβανομένων των παρακάτω εμπράγματων δικαιωμάτων [άρθρα 1 και 2 του κτηματολογικού κώδικα (Código de Registo Predial)]:

Τα νομικά γεγονότα που καθορίζουν τη σύσταση, αναγνώριση, κτήση ή τροποποίηση των δικαιωμάτων κυριότητας, επικαρπίας, χρήσης και οίκησης, επιφανείας ή δουλείας

Τα νομικά γεγονότα σύστασης ή τροποποίησης οριζόντιας ιδιοκτησίας και δικαιωμάτων χρονομεριστικής μίσθωσης

Οι πράξεις μεταβολής της κυριότητας ακινήτων οι οποίες απορρέουν από την κατάτμηση της γης, τη μετατροπή του καθεστώτος συγκυριότητας και τον αναδασμό, καθώς και οι αντίστοιχες τροποποιήσεις τους

Η πρόταση εκποίησης ή σύστασης βάρους, τα σύμφωνα προτίμησης και οι προτιμσιακές διατάξεις διαθήκης, εφόσον έχουν τεθεί σε ισχύ, καθώς και εκχώρηση της συμβατικής θέσης η οποία απορρέει από τα εν λόγω γεγονότα

Εκχώρηση περιουσίας σε πιστωτές

Σύσταση, εκχώρηση ή τροποποίηση υποθήκης, εκχώρηση της τάξης προτεραιότητας της εκάστοτε εγγραφής και εκχώρηση μισθωμάτων

Μεταβίβαση εισπρακτέων απαιτήσεων οι οποίες είναι εξασφαλισμένες με υποθήκη ή εκχώρηση μισθώματος, όταν πρέπει να διενεργηθεί μεταβίβαση της εγγύησης

Μίσθωση άνω των έξι ετών, η μεταβίβαση αυτής και η υπομίσθωση εκτός από τις αγρομισθώσεις

Ενεχύρωση απαίτησης που εξασφαλίζεται με υποθήκη ή εκχώρηση μισθώματος, και κάθε άλλη πράξη ή διακανονισμός που αφορά τις ίδιες εισπρακτέες απαιτήσεις

Τυχόν άλλοι περιορισμοί του δικαιώματος κυριότητας, οι οποίοι πρέπει να εγγραφούν σύμφωνα με τον νόμο

Τα νομικά γεγονότα με τα οποία επέρχεται απόσβεση δικαιωμάτων, επιβαρύνσεων ή εγγεγραμμένων βαρών.

Τα ως άνω γεγονότα πρέπει να εγγράφονται, με εξαίρεση όσα παρατίθενται στο άρθρο 8-A του κτηματολογικού κώδικα.

Δυνάμει του άρθρου 687 του Αστικού Κώδικα, η υποθήκη πρέπει να εγγραφεί, διαφορετικά δεν θα δεσμεύει τα μέρη.

Οι προϋποθέσεις κτηματογράφησης ορίζονται στις παρακάτω νομικές διατάξεις του κτηματολογικού κώδικα:

Οι πράξεις που πρέπει να μεταγράφονται, οι προθεσμίες και η νομιμοποίηση δικαιωμάτων επί ακινήτων ορίζονται στα άρθρα 8-B, 8-Γ, 8-Δ και 9

Η προεγγραφή, η εξακολουθητική εγγραφή –ιδίως, η αρχή της νόμιμης διαδοχής και η απαλλαγή από την υποχρέωση προεγγραφής στο εμπορικό βιβλίο αγορών βάσει της διανομής/διαδοχής– ορίζονται στα άρθρα 34 ως 35

Η νομιμοποίηση υποβολής της αίτησης καταχώρισης και η δυνατότητα εκπροσώπησης ορίζονται στα άρθρα 36 ως 39

Ο τύπος και ο τρόπος υποβολής της αίτησης καταχώρισης – ιδίως το δικαίωμα ηλεκτρονικής καταχώρισης – ορίζονται στα άρθρα 41 έως 42-A

Τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν είναι όσα ορίζονται στα άρθρα 43 ως 46.

Ο κτηματολογικός κώδικας είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά στη διεύθυνση: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis

Πιο αναλυτικές πληροφορίες για τις αιτήσεις καταχώρισης στο κτηματολόγιο, το εμπορικό μητρώο και το μητρώο οχημάτων, όπως και για τον τρόπο αποστολής της αίτησης, τις προϋποθέσεις και τις υπηρεσίες είναι διαθέσιμες ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://www.irm.mj.pt/sections/empresas>.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΜΗΤΡΩΑ

Στα εμπορικά μητρώα καταχωρίζονται οι πράξεις δημοσιότητας που αφορούν το νομικό καθεστώς εμπόρων, εμπορικών εταιρειών, αστικών εταιρειών με εμπορική μορφή και των ατομικών επιχειρήσεων περιορισμένης ευθύνης. Συγκεκριμένες πράξεις που αφορούν το καθεστώς συνεταιρισμών, δημόσιων επιχειρήσεων, ομίλων επιχειρήσεων και ευρωπαϊκών ομίλων οικονομικού σκοπού καταχωρίζονται στα εμπορικά μητρώα.

Οι πράξεις που καθορίζονται στο άρθρο 15 του κώδικα εμπορικού μητρώου (Código de Registo Comercial) πρέπει να καταχωρίζονται στο εμπορικό μητρώο. Συγκεκριμένα:

«άρθρο 15 (Πράξεις οι οποίες υπόκεινται σε υποχρεωτική καταχώριση)

1 - Η καταχώριση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 στοιχεία α) έως γ) και ε) έως ζ), στο άρθρο 4, στο άρθρο 5 στοιχείο α), ε) και ς), στα άρθρα 6, 7 και 8 και στο άρθρο 10 στοιχεία γ) και δ) είναι υποχρεωτική.

2 - Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις παρακάτω παραγράφους, το αίτημα καταχώρισης των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου πρέπει να υποβληθεί σε διάστημα δύο μηνών από την ημερομηνία έκδοσης.

3 - Οι πράξεις του άρθρου 5 στοιχεία α), ε) και ς) πρέπει να ζητούνται σε διάστημα δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος που τις καθορίζει.

4 - Η αίτηση καταχώρισης εταιρικών λογαριασμών και η αίτηση καταχώρισης των λογαριασμών των ατομικών επιχειρήσεων περιορισμένης ευθύνης πρέπει να υποβάλλονται την 15η ημέρα του έβδομου μήνα που έπεται τους τέλους της οικονομικής χρήσης.

5 - Οι αγωγές, οι αποφάσεις, οι διαδικασίες και τα ασφαλιστικά μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 9 επίσης υπόκεινται σε υποχρεωτική καταχώριση.

6 - Η καταχώριση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι υποχρεωτική αν αίτηση καταχώρισης του ασφαλιστικού μέτρου έχει ήδη υποβληθεί και η καταχώριση αυτή δεν είναι υποχρεωτική αν έχει ήδη υποβληθεί η αίτηση καταχώρισης της κύριας αγωγής.

7 - Η καταχώριση των αγωγών και των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων για την αναστολή των αποφάσεων της εταιρείας πρέπει να ζητηθεί σε διάστημα δύο μηνών από την ημερομηνία πρότασής τους.

8 - Το αίτημα καταχώρισης των οριστικών αποφάσεων οι οποίες αναφέρονται στις αγωγές και τις διαταγές της προηγούμενης παραγράφου πρέπει να υποβληθεί σε διάστημα δύο μηνών από τη στιγμή που θα καταστεί τελεσίδικη και ανέκκλητη η απόφαση.

Οι προϋποθέσεις καταχώρισης στο εμπορικό μητρώο ορίζονται στα άρθρα 28 ως 53 του κώδικα εμπορικού μητρώου.

Δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφοι 1 και 2 του κώδικα εμπορικού μητρώου:

Καταχωρίζονται μόνο τα γεγονότα τα οποία περιέχονται σε έγγραφα που τα αποδεικνύουν νομίμως

έγγραφα που έχουν καταρτιστεί σε ξένη γλώσσα γίνονται δεκτά μόνον αν μεταφραστούν, εκτός αν αναφέρονται σε γεγονότα τα οποία υπόκεινται σε καταχώριση με μεταγραφή και έχουν συνταχθεί στα αγγλικά, στα γαλλικά ή στα ισπανικά και ο αρμόδιος υπάλληλος μιλά άπταιστα την εκάστοτε γλώσσα.

Ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του κώδικα εμπορικού μητρώου, καμία πράξη η οποία υπόκειται σε φορολογικά τέλη δεν μπορεί να καταχωριστεί οριστικά χωρίς την καταβολή ή την εξασφάλιση των φορολογικών επιβαρύνσεων.

Ο κώδικας εμπορικού μητρώου είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά στη διεύθυνση http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων που προβλέπονται από τον νόμο, αποτελούν κινητές αξίες:

Μετοχές

Ομόλογα

Μερίδες συμμετοχής

Μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων

Τα αυτοτελή δικαιώματα επί των κινητών αξιών που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, με τον όρο ότι η αυτοτέλειά τους καταλαμβάνει την πλήρη έκδοση ή σειρά ή παρέχεται κατά τον χρόνο έκδοσης

Τα αυτοτελή δικαιώματα προαίρεσης

Άλλα έγγραφα τα οποία αφορούν ομοιογενείς νομικές καταστάσεις, εφόσον μπορούν να μεταβιβαστούν στην αγορά.

Οι κινητές αξίες είναι ονομαστικές [άρθρο 52 του πορτογαλικού κώδικα κινητών αξιών (Código de Valores Mobiliário)].

Η απόκτηση των κινητών αξιών, καθώς και η σύσταση, η τροποποίηση ή η εξάλειψη της επικαρπίας, του ενεχύρου ή άλλων νομικών καταστάσεων με τις οποίες επιβαρύνονται οι κινητές αξίες καταχωρίζονται (κατά κανόνα στην εκδούσα αρχή ή την αρχή διαχείρισης) και μπορούν να μεταβιβαστούν με διαδοχή.

Η καταχώριση των κινητών αξιών, οι αρχές καταχώρισης, οι απαιτήσεις καταχώρισης, τα αποτελέσματα της καταχώρισης για τη σύσταση, τη μεταβίβαση και την άσκηση δικαιωμάτων και τη διαδοχή στα εν λόγω δικαιώματα, ποικίλλουν ανάλογα με τις κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων που προαναφέρθηκαν.

Το εν λόγω ζήτημα διέπεται από τον πορτογαλικό κώδικα κινητών αξιών, ο οποίος έχει εγκριθεί από το ν.δ. 486/99 της 13.11.1999, και του οποίου η επικαιροποιημένη έκδοση είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά στη διεύθυνση

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao.

ΜΗΤΡΩΑ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Τα στοιχεία που αφορούν το νομικό καθεστώς των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους καταχωρίζονται στο μητρώο μηχανοκίνητων οχημάτων (Conservatórias do Registo Automóvel).

Για τον σκοπό της καταχώρισης, ως οχήματα θεωρούνται τα μηχανοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενά τους, τα οποία υπόκεινται σε καταχώριση σύμφωνα με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας (Código da Estrada).

Το άρθρο 117 του κώδικα οδικής κυκλοφορίας καθορίζει τα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα τα οποία υπόκεινται σε υποχρεωτική καταχώριση. Ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας ο οποίος έχει εγκριθεί από το ν.δ. 114/94 της 3.5.1994, στην επικαιροποιημένη έκδοσή του, είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά στη διεύθυνση:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo.

Το άρθρο 5 του κώδικα μητρώου μηχανοκίνητων οχημάτων (Código de Registo Automóvel) ορίζει τα εξής ως προς την υποχρεωτική καταχώριση των μηχανοκίνητων οχημάτων:

«Άρθρο 5

1 - Σε καταχώριση υπόκεινται τα παρακάτω:

α) Το δικαίωμα κυριότητας και επικαρπίας

β) Η παρακράτηση κυριότητας που ορίζεται στις συμβάσεις πώλησης μηχανοκίνητων οχημάτων

γ) Η σύσταση, τροποποίηση και εκχώρηση υποθήκης, καθώς και η εκχώρηση της τάξης προτεραιότητας της εκάστοτε καταχώρισης

δ) Η χρηματοδοτική μίσθωση και η μεταβίβαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτή

ε) Η μίσθωση για διάστημα άνω του έτους, όταν η αντίστοιχη σύμβαση δημιουργεί την προσδοκία μεταβίβασης κυριότητας

στ) Η μίσθωση οχήματος χωρίς οδηγό

ζ) Η μίσθωση των ονομαστικών δικαιωμάτων ή των πιστώσεων και του ενεχύρου, η συντηρητική και η αναγκαστική κατάσχεση των εν λόγω πιστώσεων

η) Η αναγκαστική ή συντηρητική κατάσχεση, η απογραφή ή δέσμευση, δήμευση στην ποινική δίκη ή άλλα δικαστικά ή διοικητικά μέτρα ή πράξεις που επηρεάζουν την ελεύθερη διάθεση των οχημάτων

θ) Οι επιβαρύνσεις της μη απαλλοτρίωσης ή μη διαθεσιμότητας που ορίζονται στη φορολογική νομοθεσία

ι) Η παραγραφή ή τροποποίηση των δικαιωμάτων ή των ήδη καταχωρισμένων βαρών, η μεταβολή στη σύνθεση της επωνυμίας ή της ονομασίας και η μεταβολή του τόπου συνήθους διαμονής ή της έδρας των ιδιοκτητών, των επικαρπωτών και των μισθωτών των οχημάτων

ια) Κάθε άλλη νομική πράξη η οποία υπόκειται σε καταχώριση κατά τον νόμο.

2 - Οι πράξεις που αναφέρονται στα σημεία α), β), δ), ε), στ) και θ) και η καταχώριση της αλλαγής επωνυμίας ή ονομασίας και του τόπου συνήθους διαμονής ή της έδρας των ιδιοκτητών, των επικαρπωτών ή μισθωτών των οχημάτων.

3 - Η καταχώριση της κυριότητας, σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, δεν απαιτείται όταν το όχημα πρόκειται να μεταβιβαστεί από τον κληρονόμο/τους κληρονόμους».

Τα μηχανοκίνητα οχήματα δεν μπορούν να ενεχυραστούν – άρθρο 8 του κώδικα μητρώου μηχανοκίνητων οχημάτων.

Οι όροι καταχώρισης μηχανοκίνητων οχημάτων ορίζονται στο άρθρο 11 του κώδικα μητρώου μηχανοκίνητων οχημάτων:

«Άρθρο 11

1 - Καμία πράξη η οποία σημειώνεται στο πιστοποιητικό καταχώρισης ή αφορά την ακύρωση ή τροποποίηση των στοιχείων που καταγράφονται σε αυτό δεν μπορεί να διενεργηθεί χωρίς να προσκομιστεί το ήδη εκδοθέν πιστοποιητικό.

2 - Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται:

α) Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής του πιστοποιητικού καταχώρισης

β) Σε περίπτωση που η αίτηση καταχώρισης του οχήματος υποβάλλεται διαδικτυακά.

3 - Όταν την καταχώριση ζητά ενδιαφερόμενο μέρος το οποίο δεν έχει στην κατοχή του το πιστοποιητικό καταχώρισης, ο υπάλληλος του μητρώου πρέπει να ενημερώσει τον κάτοχο του πιστοποιητικού, δυνάμει της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, με την επιφύλαξη της καταχώρισης.

4 - Εάν δεν πραγματοποιηθεί η γνωστοποίηση, ή το πιστοποιητικό δεν αποσταλεί στον υπάλληλο του μητρώου εντός της καθορισμένης περιόδου, ο υπάλληλος ζητά την κατάσχεση του εν λόγω εγγράφου από οποιαδήποτε διοικητική ή αστυνομική αρχή».

Η καταχώριση των μηχανοκίνητων οχημάτων διέπεται από το ν.δ. 54/75 της 12ης Δεκεμβρίου 1975, το οποίο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis

ΕΘΝΙΚΟ ΝΗΟΛΟΓΙΟ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ

Τα σκάφη ή ο επιμέρους εξοπλισμός (μηχανή, στροφείο, έλικας) πρέπει να καταχωρίζονται στο εθνικό νηολόγιο αεροσκαφών.

Η αίτηση καταχώρισης υποβάλλεται με χρήση του εντύπου στο οποίο επισυνάπτονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

Η σύμβαση πώλησης ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο της πώλησης

Το πιστοποιητικό απόσυρσης από το νηολόγιο αεροσκαφών της χώρας της προηγούμενης καταχώρισης ή το πιστοποιητικό μη καταχώρισης

Το πιστοποιητικό εκτελωνισμού σε περίπτωση εισαγωγής του αεροσκάφους από τρίτη χώρα

Δύο φωτογραφίες του αεροσκάφους, εμπρόςθιας και πλάγιας όψης, με επισημασμένα τα διακριτικά εθνικότητας και καταχώρισης, σε μορφότυπο 9x12, χωρίς πλαίσιο και τυπωμένες σε ουδέτερα χρώματα.

Τα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί στην αλλοδαπή πρέπει να περιλαμβάνουν νομίμως θεωρημένες και βεβαιωμένες ως προς το γνήσιο υπογραφές, με επισήμειωση της Χάγης, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 της Σύμβασης της Χάγης, της 5ης Οκτωβρίου 1961 περί κατάργησης της υποχρέωσης επικύρωσης των αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. αριθ. 48450 της 24ης Ιουνίου 1968, ή να είναι νομίμως θεωρημένα και επικυρωμένα από διπλωμάτη ή πρόξενο της Πορτογαλίας στην οικεία χώρα.

Τα έγγραφα που εκδίδονται στην Πορτογαλία από νομικό πρόσωπο πρέπει να φέρουν την υπογραφή των νόμιμων εκπροσώπων του οι οποίοι αναγνωρίζονται από τον νόμο, με τη φράση «νομίμως εξουσιοδοτημένοι και ασκώντας νομίμως τις εξουσίες τους».

Περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της **Εθνικής Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας** (*Autoridade Nacional de Aviação Civil*).

ΝΗΟΛΟΓΙΟ

Η καταχώριση των σκαφών διέπεται από τον Γενικό Κανονισμό Λιμενικών Αρχών (Regulamento Geral das Capitanias) – ν.δ. 265/72, της 31ης Ιουλίου 1972

– στην τελευταία επικαιροποιημένη του έκδοση, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&

Επιπλέον, εφαρμόζονται το ν.δ. 96/89 της 28ης Μαρτίου 1989, με το οποίο συστήνεται το Διεθνές Νηολόγιο της Μαδέρας και η Υπουργική Εκτελεστική Απόφαση αριθ. 715/89 της 23ης Αυγούστου 1989, που διέπει συγκεκριμένα ζητήματα αυτού.

Σύμφωνα με το εν λόγω νομικό πλαίσιο:

Για τα εθνικά σκάφη, εκτός αυτών που ανήκουν στο ναυτικό, η καταχώριση της κυριότητας αποτελεί προϋπόθεση διεξαγωγής των δραστηριοτήτων για τις οποίες έχουν νηολογηθεί

Τα εμπορικά σκάφη υπόκεινται επίσης σε εμπορική καταχώριση δυνάμει του οικείου νόμου

Τα εθνικά σκάφη καταχωρίζονται σε νηολόγια, εκτός από τα σκάφη αναψυχής, τα οποία καταχωρίζονται στις υπηρεσίες που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία

Σε περίπτωση νέων αποκτήσεων ή νέων κατασκευών, αρμόδιο είναι το νηολόγιο το οποίο ορίζεται στην αντίστοιχη άδεια

Σε περίπτωση αποκτήσεων ή έργων αντικατάστασης, αρμόδιο για την καταχώριση είναι το νηολόγιο στο οποίο ήταν καταχωρισμένα τα τμήματα που αντικαταστάθηκαν

Ένα σκάφος που έχει ναυπηγηθεί ή αποκτηθεί σε οποιοδήποτε λιμάνι της εθνικής επικράτειας μπορεί να πωληθεί ή να καταχωριστεί σε άλλο λιμάνι του ίδιου ή άλλου τόπου της επικράτειας, εφόσον έχει την αντίστοιχη άδεια

Τα βοηθητικά σκάφη ενός πλοίου, ακόμη κι αν πρόκειται για σωστικές λέμβους, μικρά βοηθητικά αλιευτικά και μικρά μη μηχανοκίνητα σκάφη χωρίς πανιά, όπως λέμβοι, σκιφ, φουσκωτά και πλοιάρια με πετάλια, για χρήση έως 300 μ. σε άμπωτη, απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταχώρισης αλλά υπόκεινται στη δικαιοδοσία της ναυτικής αρχής, η οποία είναι αρμόδια για την έκδοση αδειών για τη λειτουργία τους.

Οι προϋποθέσεις καταχώρισης σκαφών ορίζονται στο άρθρο 77 του Γενικού Κανονισμού Λιμενικών Αρχών.

Ιδίως, ως προς την καταχώριση σκαφών σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής:

Σε περίπτωση διαδοχής, οι τροποποιήσεις καταχώρισης βασίζονται στη βεβαίωση της πράξης διανομής ή στον πίνακα διανομής και την αντίστοιχη απόφαση επικύρωσης, που συνοδεύονται από έγγραφο το οποίο έχει εκδοθεί από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία για τη βεβαίωση της πληρωμής, εξασφάλισης ή μη σφειλής του αντίστοιχου φόρου κληρονομίας (άρθρο 82 παράγραφος 2 του Γενικού Κανονισμού Λιμενικών Αρχών)

Τα αλλοδαπά σκάφη που έχουν αποκτηθεί με διαδοχή ή αγωγή η οποία έχει ασκηθεί ενώπιον των δικαστηρίων της Πορτογαλίας καταχωρίζονται στο νηολόγιο που καθορίζει η ιεραρχικά ανώτερη αρχή (άρθρο 75 παράγραφος 3 του Γενικού Κανονισμού Λιμενικών Αρχών).

Καταχώριση όπλων

Τα όπλα και τα πυρομαχικά δηλώνονται και καταχωρίζονται υποχρεωτικά από την αστυνομία.

Εφαρμόζεται το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά που αναφέρθηκε παραπάνω, το οποίο ορίζει τις προδιαγραφές δήλωσης και καταχώρισης.

Η διαδοχή αιτία θανάτου υπόκειται απαιτήσεις του άρθρου 37 για το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά που αναφέρθηκε παραπάνω.

Η καταχώριση της πνευματικής ιδιοκτησίας πραγματοποιείται στον Εθνικό Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Instituto Nacional da Propriedade Industrial).

Η καταχώριση της έγκρισης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας, προϊόντων ημιαγωγών και σχεδίων ή μοντέλων, εμπορικών σημάτων,

αμοιβών ή καταχωρίσεων λογοτύπου, ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων πραγματοποιείται από τον Εθνικό Οργανισμό Βιομηχανικής

Ιδιοκτησίας, στον οποίο πρέπει να υποβληθούν οι αντίστοιχες αιτήσεις.

Οι προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της αίτησης χορήγησης άδειας ή καταχώρισης ορίζονται στον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας για καθεμιά από τις παραπάνω κατηγορίες, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ισχύουσες διεθνείς συνθήκες.

Για πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής και κατάρτισης μιας αίτησης χορήγησης άδειας ή καταχώρισης, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο του Εθνικού Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στη διεύθυνση <https://justica.gov.pt/registos/propriedade-industrial>

3 Ποια αποτελέσματα συνδέονται με την καταχώριση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων;

Κατά κανόνα, η καταχώριση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων δεν έχει, κατά νόμο, συστατικό χαρακτήρα. Ωστόσο, για λοιπές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων ο εν λόγω κανόνας μπορεί να υπόκειται σε εξαιρέσεις οι οποίες ορίζονται σε ειδικές νομικές διατάξεις.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Τα αποτελέσματα που αφορούν την καταχώριση των εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων είναι όσα ορίζονται στα άρθρα 4 ως 7 του Κώδικα Κτηματολογίου, ως εξής:

«Άρθρο 4 (Αποτέλεσμα μεταξύ των μερών)

1 - Γεγονότα που υπόκεινται σε καταχώριση δεσμεύουν τα μέρη και τους κληρονόμους τους, που μπορούν να τα επικαλούνται, ακόμη κι αν αυτά δεν έχουν καταχωριστεί.

2 - Η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται σε πράξεις με τις οποίες συστήνεται υποθήκη, η ισχύς της οποίας μεταξύ των μερών εξαρτάται από την πραγματοποίηση της καταχώρισης».

«Άρθρο 5 (Αντιταξिमότητα έναντι τρίτων)

1 - Τα γεγονότα που υπόκεινται σε καταχώριση παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων μετά από την ημερομηνία καταχώρισής τους.

2 - Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Απόκτηση με χρησικτησία των δικαιωμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 περίπτωση α)

β) Εμφανείς δουλειές

γ) Γεγονότα σχετικά με ακαθόριστο αριθμό περιουσιακών στοιχείων, τα οποία δεν έχουν οριστεί και προσδιοριστεί με νόμιμο τρόπο.

3 - Η μη καταχώριση δεν είναι αντιτάξιμη έναντι του ενδιαφερόμενου από όσους υποχρεούνται να προχωρήσουν στην εν λόγω καταχώριση ούτε από τους κληρονόμους αυτών.

4 - Για τους σκοπούς της καταχώρισης, τρίτοι είναι αυτοί που έχουν αποκτήσει αμοιβαία ασύμβατα δικαιώματα από κοινό δικαιοπάροχο.

5 - Μη καταχωρισμένη μίσθωση διάρκειας άνω των έξι ετών δεν είναι αντιτάξιμη έναντι τρίτων».

«Άρθρο 6 (Προτεραιότητα καταχώρισης)

1 - Το δικαίωμα που καταχωρίζεται πρώτο υπερισχύει μεταγενέστερα καταχωρούμενων δικαιωμάτων ως προς τα ίδια πράγματα, με σειρά ημερομηνίας καταχώρισης και σε περίπτωση καταχώρισης την ίδια ημερομηνία, με χρονολογική σειρά των αντίστοιχων καταχωρίσεων.

2 - (Ανακληθέν)

3 - Η καταχώριση που καθίσταται οριστική διατηρεί την προτεραιότητα που είχε ως προσωρινή.

4 - Σε περίπτωση άρνησης, η καταχώριση που πραγματοποιείται σε συνέχεια προσφυγής η οποία θεωρείται βάσιμη διατηρεί την προτεραιότητα που θα αναλογούσε στο εκάστοτε έγγραφο αν δεν είχε απορριφθεί η κατάθεσή του».

«Άρθρο 7 (Τεκμήρια από την καταχώριση)

Η οριστική καταχώριση συνιστά τεκμήριο ότι το δικαίωμα υφίσταται και ανήκει στον καταχωρισμένο κάτοχο, όπως ακριβώς προσδιορίζεται στην καταχώριση».

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Τα αποτελέσματα της εμπορικής καταχώρισης απορρέουν κυρίως από τις διατάξεις των άρθρων 11 ως 14 του Κώδικα Εμπορικού Μητρώου, ως εξής:

«Άρθρο 11 (Τεκμήρια από την καταχώριση)

Η καταχώριση με οριστική μεταγραφή συνιστά τεκμήριο ύπαρξης της νομικής κατάστασης, όπως ακριβώς αυτή έχει προσδιοριστεί».

«Άρθρο 12 (Προτεραιότητα καταχώρισης)

Η πράξη που έχει καταχωριστεί πρώτη υπερισχύει κάθε μεταγενέστερα καταχωριζόμενης πράξης, ως προς τις ίδιες μετοχές ή μερίδια, με τη σειρά της αντίστοιχης αίτησης».

«Άρθρο 13 (Αποτέλεσμα μεταξύ των μερών)

1 - Γεγονότα που υπόκεινται σε καταχώριση δεσμεύουν τα μέρη και τους κληρονόμους τους, που μπορούν να τα επικαλούνται, ακόμη κι αν αυτά δεν έχουν καταχωριστεί.

2 - Εξαιρέση στην προηγούμενη παράγραφο αποτελούν οι ιδρυτικές πράξεις εταιρειών και οι τροποποιήσεις τους, στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του κώδικα εταιρειών (Código das Sociedades Comerciais) και της νομοθεσίας για τις ευρωπαϊκές ανώνυμες εταιρείες».

«Άρθρο 14 (Αντιταξिमότητα έναντι τρίτων)

1 - Οι πράξεις που υπόκεινται σε καταχώριση παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων από της καταχωρίσεώς τους.

2 - Οι πράξεις που υπόκεινται σε καταχώριση και υποχρεωτική δημοσίευση σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 2 παράγουν αποτελέσματα τους έναντι τρίτων μόνον από τη δημοσίευσή τους.

3 - Η μη καταχώριση δεν είναι αντιτάξιμη έναντι των ενδιαφερομένων από τους νομίμους εκπροσώπους τους οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την πραγματοποίηση της εν λόγω καταχώρισης ούτε από τους κληρονόμους τους.

4 - Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τις διατάξεις του κώδικα εταιρειών και της νομοθεσίας η οποία εφαρμόζεται στις ευρωπαϊκές ανώνυμες εταιρείες».

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Τα αποτελέσματα της καταχώρισης των κινητών αξιών διατίθενται στον προαναφερόμενο κώδικα κινητών αξιών (Código dos Valores Imobiliários) και ποικίλλουν ανάλογα με την κατηγορία των υπόψη κινητών αξιών. Η καταχώριση μπορεί να έχει συστατικό χαρακτήρα ως προς ορισμένες κατηγορίες κινητών αξιών (άρθρο 73 73 του προαναφερόμενου Κώδικα Κινητών Αξιών).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

Τα αποτελέσματα της καταχώρισης όπλων, αεροσκαφών, σκαφών, μηχανοκίνητων οχημάτων, διανοητικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας εκτίθενται στην ειδική νομοθεσία που προαναφέρθηκε για καθεμιά από τις εν λόγω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

4 Προβλέπονται ειδικοί κανόνες και διαδικασίες για την προσαρμογή εμπράγματος δικαιώματος το οποίο ορισμένο πρόσωπο διαθέτει βάσει του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου στην περίπτωση που το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του;

Οι νομικές διατάξεις που εφαρμόζονται κατά τη προσαρμογή των εμπράγματων δικαιωμάτων σε περίπτωση διαδοχής είναι, καταρχήν, τα άρθρα 15 του Αστικού Κώδικα (λ.χ. προσαρμογή από το δικαστήριο στο πλαίσιο δίκης) και 43-A του Κώδικα Κτηματολογίου (λ.χ. προσαρμογή από τον αρμόδιο υπάλληλο στην πράξη καταχώρισης).

Άρθρο 15 του Αστικού Κώδικα (Καταλληλότητα):

«Η ισχύς που απονέμεται σε έναν νόμο καταλαμβάνει μόνον τους κανόνες οι οποίοι, λόγω του περιεχομένου και της λειτουργίας τους στον εν λόγω νόμο, ενσωματώνουν τον θεσμό στον οποίο παραπέμπει ο κανόνας σύγκρουσης νόμων».

Άρθρο 43-Α του κτηματολογικού κώδικα (απόδειξη αλλοδαπού δικαίου)

«Όταν η βασιμότητα της αίτησης καταχώρισης πρέπει να αξιολογηθεί στη βάση ενός αλλοδαπού νόμου, το ενδιαφερόμενο μέρος πρέπει να αποδείξει το περιεχόμενο του με το κατάλληλο έγγραφο.»

Εκτός από τις εν λόγω νομικές διατάξεις, η θεωρία έχει αναπτύξει ερμηνευτικούς κανόνες. Σύμφωνα με τους εν λόγω κανόνες της θεωρίας, η προσαρμογή με την ευρεία έννοια περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο διαφορετικές καταστάσεις.

Την προσαρμογή με τη στενή έννοια, η οποία επέρχεται σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος από την εφαρμογή δύο διαφορετικών νόμων ως προς τη διαδοχή. Για παράδειγμα, στην περίπτωση θανάτου των θετών και των βιολογικών γονέων υιοθετημένου τέκνου, εάν το δικαίο της χώρας Χ εφαρμόζεται σε κληρονομική διαδοχή αιτία θανάτου των θετών και το δικαίο της χώρας Υ στη διαδοχή αιτία θανάτου των βιολογικών γονέων, αυτό μπορεί να επιφέρει αποτέλεσμα το οποίο δεν επιδιώκεται από κανένα από τα υπόψη νομικά συστήματα (λ.χ. το υιοθετημένο τέκνο δεν κληρονομεί εντέλει ούτε τους βιολογικούς ούτε τους θετούς του γονείς). Το δικαστήριο πρέπει να επιλύσει το εν λόγω πρόβλημα με προσαρμογή.

Μια άλλη κατάσταση, η οποία δεν είναι προσαρμογή με τη στενή έννοια του όρου αλλά μάλλον υποκατάσταση/μεταφορά, προκύπτει όταν θεσμός που ενσωματώνεται σε άλλο δικαίο αντικαθίσταται από θεσμό του εθνικού δικαίου.

Οι έννοιες της υποκατάστασης/μεταφοράς δημιουργούν ένα καταλληλότερο πλαίσιο για τις περιπτώσεις προσαρμογής των εμπράγματων δικαιωμάτων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 31 του κανονισμού αριθ. 650/2012. Για παράδειγμα, η περίπτωση της υποκατάστασης του θεσμού του *«leasehold»* (ο οποίος κατοχυρώνεται στο δικαίο άλλου κράτους αλλά δεν υφίσταται στη νομοθεσία της Πορτογαλίας) με το εμπράγματο δικαίωμα της επιφανείας (το οποίο κατοχυρώνεται στη νομοθεσία της Πορτογαλίας).

Το δικαστήριο στο πλαίσιο δίκης και ο αρμόδιος υπάλληλος κατά τον χρόνο καταχώρισης μπορούν να ενεργούν την εν λόγω υποκατάσταση/μεταφορά. Η απόφαση του αρμόδιου υπαλλήλου μπορεί να προσβληθεί δικαστικά (άρθρα 140 ως 146 του κτηματολογικού κώδικα).

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν ενημερωτικό δελτίο δεν είναι εξαντλητικές ή δεσμευτικές για τον αρμόδιο επικοινωνίας, τα δικαστήρια ή άλλες οντότητες και αρχές. Παρότι το παρόν ενημερώνεται τακτικά, ενδέχεται να μην περιλαμβάνει όλες τις αναθεωρήσεις του νόμου, και ως εκ τούτου δεν υποκαθιστά τα εκάστοτε ισχύοντα νομικά κείμενα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/08/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.